

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Oslo, 18. januar 2024

Innspill til stortingsmelding om akuttmedisinske tjenester

Norsk Fysioterapeutforbund vil benytte anledningen til å komme med et innspill som omhandler oppgavedeling innenfor den akuttmedisinske tjenesten.

Sammendrag

Basert på fysioterapeuters kunnskap om muskler og skjelett og de gode erfaringene med å benytte fysioterapeuter til å vurdere nettopp muskel- og skjelettskader anbefaler Norsk Fysioterapeutforbund at fysioterapeuter inngår i teamet på skadepoliklinikk/legevakt. Erfaringene viser at fysioterapeuter på skadepoliklinikk/legevakt blant annet bidrar til:

- Tidsbesparelse og økt effektivitet
- Økt pasientsikkerhet ved at også rehabilitering tas med i vurderingene
- Forhindrer unødvendige innleggelser
- Bedre pasientflyt
- Frigjør legenes tid til mer kompliserte tilstander
- Bedre smertekontroll
- Reduksjon i liggetid
- Redusert funksjonshemming på sikt
- Nøyaktig klinisk vurdering
- Færre feildiagnoser
- Kanskje også raskere tilbake i jobb

Bruk av fysioterapeuter ved skadepoliklinikk/legevakt

Flere har med god erfaring benyttet fysioterapeuter ved skadepoliklinikker/legevakter for diagnostisering og behandling av muskel-skjelettskader. Dette er mer utbredt i andre land som for eksempel Storbritannia og Australia der det er vanlig å benytte fysioterapeuter på skadeakuten.

Eksempel fra Sverige¹

Skåne universitetssykehus (SUS) i Sverige har testet hvordan det fungerte å ha fysioterapeut på akuttmottaket. Prosjektet – som startet i 2016 og varte i 18 måneder viste følgende:

---

¹ <https://fysioterapi.se/fysioterapeut-och-arbetsterapeut-pa-akuten-gjorde-skillnad/>

- Leger og sykepleiere mente de sparte tid, at de følte seg tryggere på avgjørelsene som ble tatt og at pasientsikkerheten ble bedret fordi rehabilitering var med i vurderingen.
- De satte pris på fysioterapeutens kunnskap om kommunens ansvar og kontakten hennes med kolleger i kommunen. Det gjorde det enklere ved utskriving.

Medianalderen på de 300 første pasientene som ble vurdert i denne perioden, var 82 år.

Nesten hver femte pasient som kommer inn på akuttmottaket i Skåne, er eldre med sammensatte lidelser og særskilte behov.

Sykehuset har – etter dette - bestemt at de skal ha fysioterapeut på akuttmottaket på heltid fra mandag til fredag.

Erfaringer fra Storbritannia²

I Storbritannia jobber fysioterapeuter enten som frontlinje akutfysioterapeuter eller som en del av det tverrfaglige terapeutteamet i akuttmottak. Erfaringene er at de bidrar til å redusere forsinkelser og ineffektivitet, forhindrer unødvendige innleggelses og muliggjør rettidig utskriving av pasienter.

Fysioterapeutene ser hovedsakelig pasienter med muskel- og skjelettproblemer (MSK). De foretar sakkyndig vurdering, etterspør og tolker undersøkelser, behandler sår, bløtvevsskader og brudd, gir råd og behandling. Dette frigjør legenes tid til å håndtere mer komplekse forhold og bidrar også til forbedring av pasientflyt.

Erfaringer fra Australia³

Pasienter i akuttmottak, som behandles av fysioterapeut, har kortere liggetid, forbedret smertekontroll og redusert funksjonshemming på kort sikt.

Studier viser også at pasienter som ble møtt av fysioterapeuter i primærhelsetjenestens akuttmottak hadde en betydelig reduksjon i liggetid og ventetid sammenlignet med vanlig behandling.

Det er også vist forbedret smertekontroll med redusert opioidbruk og raskere oppnådd smertefrihet.

Pasienter møtt av primærhelsefysioterapeuter hadde større sannsynlighet for å bli skrevet ut direkte fra akuttmottak, med minimale eller ingen feildiagnoser eller bivirkninger og redusert funksjonshemming på kort sikt.

Fysioterapeuter har også mindre sannsynlighet for å henvise til bildediagnostikk og score høyt med hensyn til nøyaktighet i klinisk vurdering.

Relevante erfaringer fra Norge

Ved flere av landets sykehus har man gode erfaringer med å bruke fysioterapeuter til første konsultasjon og oppfølging ved ortopediske poliklinikker. Gode eksempler har vi blant annet fra Bergen og Tromsø.

---

² https://www.csp.org.uk/system/files/physiotherapy_works_accident_and_emergency_0.pdf

³ <https://australian.physio/inmotion/advanced-practice-physiotherapy>

Bergen⁴

Fra 2017 er det fysioterapeutene som undersøker og vurderer pasientene før eventuell skulderoperasjon. Dette er i tråd med internasjonale anbefalinger for behandling av voksne med subacromialt smertesyndrom⁵. Ortopedene hadde tidligere denne oppgaven og ventetiden var opptil ni måneder.

Erfaringene viste at:

- Ventelistene for undersøkelse blitt redusert fra 9 måneder til 3-4 uker
- Ventetid for kontroller var også lang, de som skulle inn på tremåneders kontroll ble gjerne ikke innkalt før det var gått over ett år. Også når det gjelder etterkontroller er erfaringen at ventetiden har begynt å gå ned.
- Tiltaket vurderes som effektivt, og pasientene er fornøyde.

På Haraldsplass ønsker de å utvide dette til også å skulle gjelde knepasienter.

Det kan også nevnes at ved skadepoliklinikken i Bergen har de tilknyttet en egen skadepoliklinikk for fysioterapi.

Tromsø⁶

I 2021 overtok fysioterapeutene om lag 1000 pasienter fra ortopedene ved Universitetssykehuset i Nord-Norge. Pasientene de overtok var skulderpasienter uten indikasjon for kirurgi, menisk- og bruskskader, uspesifikke knesmerter, korsbånd og leddbånd, mild og moderat artrose, akilles og albueskader, samt oppfølging etter prosedyrer og individuelle behov. Erfaringen var at ventetiden gikk ned.

Vennlig hilsen

Gerty Lund
forbundsleder

Kari Bente Sørli
seniorrådgiver

Brevet er elektronisk godkjent.

---

⁴ <https://www.fysioterapeuten.no/oppgavedeling-oppgaveglidning-ortopedi/oppgaver-flyttes-fra-kirurger-til-fysioterapeuter/116456>

⁵ <https://www.fysioterapeuten.no/skulderlidelser/skuldersmerter-frarader-operasjon/118074>

⁶ <https://www.fysioterapeuten.no/fysioterapeut-fysioterapeuter-fysioterapi/fysioterapeutene-har-overtatt-mer-enn-1000-konsultasjoner-fra-ortopedene-i-tromso/139013>